

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΑΔΕ

Ανεξάρτητη Αρχή
Δημοσίων Εσόδων

Αθήνα, 10/02/2025

**ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ
ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗΣ Α6**

Αριθμός απόφασης: 233

Ταχ. Δ/ση : Φιλαδελφείας 8 & Σάμου
Ταχ. Κώδικας : 104 40 – Αθήνα
Τηλέφωνο : 213 1312413
E-mail : ded.ath@aaade.gr

ΑΠΟΦΑΣΗ

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α. Του άρθρου 72 του ν. 5104/2024 (ΦΕΚ Α' 58).

β. Του άρθρου 10 της Δ. ΟΡΓ. Α 1125859 ΕΞ 2020/23.10.2020 Απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ (ΦΕΚ Β' 4738/26.10.2020) με θέμα «*Οργανισμός της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ)*»

γ. Της ΠΟΛ 1064/12.04.2017 Απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων.

δ. Την με αριθμό Α.1165/22.11.2022 απόφαση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) με θέμα «Υποβολή ενδικοφανών προσφυγών και αιτημάτων αναστολής του άρθρου 63 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν.4987/2022), αποκλειστικά ψηφιακά μέσω διαδικτύου από το δικτυακό τόπο της Α.Α.Δ.Ε.» (ΦΕΚ Β' 6009)».

2. Την ΠΟΛ 1069/4-3-2014 Εγκύκλιο της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών.

3. Την υπ' αριθμ. ΔΕΔ 1126366 ΕΞ 2016/30.08.2016 (ΦΕΚ 2759/τ.Β'/01.09.2016) Απόφαση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών.

4. Την με ημερομηνία κατάθεσης **15/10/2024** και με αριθμό πρωτοκόλλου ..... ενδικοφανή προσφυγή της εταιρείας με την επωνυμία ....., ΑΦΜ ....., με έδρα ..... **ΑΤΤΙΚΗΣ**, οδός ....., κατά των υπ' αριθμ.:

- ...../11.09.2024 Οριστικής Πράξης Διορθωτικού Προσδιορισμού Τελών Χαρτοσήμου φορολογικού έτους 2019 του Προϊσταμένου του Κ.Ε.ΜΕ.ΕΠ.,
- ...../11.09.2024 Οριστικής Πράξης Διορθωτικού Προσδιορισμού Τελών Χαρτοσήμου φορολογικού έτους 2020 του Προϊσταμένου του Κ.Ε.ΜΕ.ΕΠ..

5. Τις ως άνω πράξεις, των οποίων ζητείται η ακύρωση, καθώς και την οικεία Έκθεση Ελέγχου.

6. Τις απόψεις του Κ.Ε.ΜΕ.ΕΠ..

7. Την εισήγηση του ορισθέντος υπαλλήλου του Τμήματος Α6 όπως αποτυπώνεται στο σχέδιο της απόφασης.

Επί της με ημερομηνία κατάθεσης 15/10/2024 και με αριθμό πρωτοκόλλου ..... ενδικοφανούς προσφυγής της εταιρείας με την επωνυμία ....., ΑΦΜ ....., η οποία υποβλήθηκε εμπρόθεσμα και μετά την μελέτη και την αξιολόγηση όλων των υφιστάμενων στο σχετικό φάκελο εγγράφων και των προβαλλόμενων λόγων της ενδικοφανούς προσφυγής, επαγόμεστε τα ακόλουθα:

ΣΥΝΤΟΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Με την υπ' αριθμ. .... /11.09.2024 Οριστική Πράξη Διορθωτικού Προσδιορισμού Τελών Χαρτοσήμου του Προϊσταμένου του Κ.Ε.ΜΕ.ΕΠ., φορολογικού έτους 2019, επιβλήθηκε σε βάρος της προσφεύγουσας τέλος χαρτοσήμου & εισφορά υπέρ ΟΓΑ ποσού 62.295,59 €, πλέον προστίμου άρθ. 54 ν.5104/2024 λόγω μη υποβολής ύψους 31.147,80 €, ήτοι συνολικό καταβλητέο ποσό **93.443,39 €**.

Με την υπ' αριθμ. .... /11.09.2024 Οριστική Πράξη Διορθωτικού Προσδιορισμού Τελών Χαρτοσήμου του Προϊσταμένου του Κ.Ε.ΜΕ.ΕΠ., φορολογικού έτους 2020, επιβλήθηκε σε βάρος της προσφεύγουσας τέλος χαρτοσήμου & εισφορά υπέρ ΟΓΑ ποσού 379.387,38 €, πλέον προστίμου άρθ. 54 ν.5104/2024 λόγω μη υποβολής ύψους 189.693,70 €, ήτοι συνολικό καταβλητέο ποσό **569.081,08 €**.

Οι ως άνω πράξεις εδράζονται επί της από 11/09/2024 Έκθεσης Μερικού Ελέγχου Κώδικα Τελών Χαρτοσήμου του Κ.Ε.ΜΕ.ΕΠ., η οποία εκδόθηκε δυνάμει της υπ' αριθμ. .... /03-04-2023 εντολής ελέγχου του Κ.Ε.ΜΕ.ΕΠ..

Σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην οικεία Έκθεση Ελέγχου, από τον διενεργηθέντα έλεγχο διαπιστώθηκε ότι η προσφεύγουσα συνήψε και εκτέλεσε συμβάσεις δανείων με φυσικά και νομικά πρόσωπα (πλην πιστωτικών ιδρυμάτων), επί των οποίων δεν αποδόθηκαν τα οφειλόμενα τέλη χαρτοσήμου με συντελεστή 2,4%.

Ειδικότερα, οι αντισυμβαλλόμενοι, η ιδιότητά τους σε σχέση με την προσφεύγουσα (δανειστές/δανειολήπτες), τα δανεισθέντα ποσά και τα αναλογούντα τέλη χαρτοσήμου που καταλογίστηκαν από τον έλεγχο, αναλύονται στον ακόλουθο πίνακα:

Έτος	Αντισυμβαλλόμενος	Ιδιότητα	Ποσό δανείου	Τέλος χαρτοσήμου (2,4%)
2019	.....	Δανείστρια	1.338.823,82	32.131,77
	.....	Δανειολήπτης	1.000.000,00	24.000,00
	.....	Δανειολήπτρια	256.825,45	6.163,81
Σύνολο			2.595.649,27	62.295,58
2020	.....	Δανειολήπτρια	22.807,60	547,38
	.....	Δανείστρια	15.585.000,00	374.040,00
	.....	Δανείστρια	200.000,00	4.800,00
Σύνολο			15.807.807,60	379.387,38

Η προσφεύγουσα, με την κρινόμενη ενδικοφανή προσφυγή, ζητά την ακύρωση των προσβαλλόμενων πράξεων, προβάλλοντας τον ισχυρισμό ότι τυγχάνει παράνομη η επιβολή τελών χαρτοσήμου λόγω υπαγωγής των υπό εξέταση συμβάσεων στο πεδίο του Φ.Π.Α..

Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. 1 (α') του Ν. 2859/2000, όπως ίσχυε κατά τα κρινόμενα φορολογικά έτη, «αντικείμενο του φόρου είναι η παράδοση αγαθών και η παροχή υπηρεσιών, εφόσον πραγματοποιούνται από επαχθή αιτία στο εσωτερικό της χώρας από υποκείμενο στο φόρο που ενεργεί με αυτή την ιδιότητα».

Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 8, παρ. 1 του Ν. 2859/2000, όπως ίσχυε κατά τα κρινόμενα φορολογικά έτη, «Παροχή υπηρεσιών, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2, θεωρείται κάθε πράξη που δε συνιστά παράδοση αγαθών, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 5 έως 7...».

Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 19, παρ. 1 του Ν. 2859/2000, όπως ίσχυε κατά τα κρινόμενα φορολογικά έτη, «...στην παροχή υπηρεσιών, ως φορολογητέα αξία λαμβάνεται η αντιπαροχή που έλαβε ή πρόκειται να λάβει για τις πράξεις αυτές ο προμηθευτής των αγαθών ή αυτός που παρέχει τις υπηρεσίες από τον αγοραστή, το λήπτη ή τρίτο πρόσωπο...».

Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 22, παρ. 1 του Ν. 2859/2000, όπως ίσχυε κατά τα κρινόμενα φορολογικά έτη, «Απαλλάσσονται από το φόρο:

...

κγ) η χορήγηση και η διαπραγμάτευση πιστώσεων, καθώς και η διαχείριση τους από το πρόσωπο που τις χορηγεί,

...».

Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 63, παρ. 1 του Ν. 2859/2000, όπως ίσχυε κατά τα κρινόμενα φορολογικά έτη, «Από την έναρξη ισχύος του Ν.1642/1986, καταργούνται οι διατάξεις:

...

β) για την επιβολή τελών χαρτοσήμου στις πράξεις τις οποίες προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 2 του παρόντος νόμου και στα παρεπόμενα τους σύμφωνα.

...».

Επειδή με πρόσφατη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ 2163/2020 & ΣτΕ 2323/2020) κρίθηκε ότι:

«...7. Επειδή, από τις ανωτέρω διατάξεις προκύπτει ότι η χορήγηση έντοκου χρηματικού δανείου περιλαμβάνεται κατ' αρχήν μεταξύ των πράξεων (του άρθρου 2 της έκτης οδηγίας και της αντίστοιχης διάταξης) του άρθρου 2 του Κώδικα Φ.Π.Α. ως παροχή υπηρεσιών υποκείμενη στον φόρο προστιθεμένης αξίας, πλην απαλλασσόμενη αυτού κατά το άρθρο 22 παρ. 1 περ. κγ'. Ειδικότερα, η χορήγηση έντοκου χρηματικού δανείου ως διάθεση κεφαλαίου σε τρίτον, έναντι του οποίου (κεφαλαίου) καταβάλλεται η δέουσα αμοιβή υπό μορφή τόκων, συνιστά παροχή υπηρεσιών από επαχθή αιτία (πρβλ. ΔΕΚ/ΔΕΕ αποφάσεις της 11-7-1996, Regie Dauphinoise, C-306/94 σκ. 16-17, της 14-11-2000, Floridienne & Berginvest, C-142/99 σκ. 26, της 29-4-2004, EDM, C-77/01 σκ. 65, 69, της 17-10-2019, Paulo Nascimento Consulting, C-692/17 σκ. 38). Περαιτέρω, για να μπορεί η δραστηριότητα διάθεσης κεφαλαίων σε τρίτον να θεωρηθεί ως οικονομική δραστηριότητα, την οποία αφορά το άρθρο 4 παρ. 2 της Έκτης Οδηγίας, συνιστάμενη στην εκμετάλλευση του κεφαλαίου αυτού με σκοπό την άντληση εσόδων διαρκούς χαρακτήρα υπό μορφή τόκων, είναι αναγκαίο η δραστηριότητα αυτή να μην

ασκείται ευκαιριακά και μόνο, ούτε να περιορίζεται στη διαχείριση των επενδύσεων, όπως θα το έπραττε ένας ιδιώτης επενδυτής, αλλά να αναπτύσσεται στο πλαίσιο επιχειρηματικού ή εμπορικού στόχου, χαρακτηριζόμενου ιδίως από τη βούληση κερδοφορίας των επενδυθέντων κεφαλαίων. Έτσι, μια επιχείρηση ενεργεί υπό την ιδιότητα του υποκειμένου στον φόρο, όταν χρησιμοποιεί κεφάλαια που αποτελούν μέρος των περιουσιακών της στοιχείων για να παράσχει υπηρεσίες συνιστώσες οικονομική δραστηριότητα κατά την έννοια των άρθρων 4 παρ. 1 και 2 της Έκτης Οδηγίας, όπως η χορήγηση (από μητρική επιχείρηση) αμειβόμενων δανείων (σε θυγατρική αυτής), ανεξάρτητα από το αν τα δάνεια χορηγούνται ως οικονομική στήριξη ή ως τοποθετήσεις πλεονασμάτων σε ρευστό ή για άλλους λόγους (πρβλ. ΔΕΚ αποφάσεις της 14-11-2000, *Floridienne & Berginvest*, C-142/99 σκ. 27-28, της 29-4-2004, *EDM*, C-77/01 σκ. 67-68). Εξάλλου, όταν πρόκειται για πρόσωπα που υπόκεινται ήδη σε φ.π.α. για τις κύριες οικονομικές δραστηριότητές τους, δεν θα ήταν σύμφωνη με τον σκοπό ιδίως της απλής και όσο το δυνατόν γενικότερης είσπραξης του φόρου προστιθέμενης αξίας η ερμηνεία του άρθρου 4 παρ. 2 της Έκτης Οδηγίας που θα δεχόταν ότι η έννοια «οικονομική δραστηριότητα», η οποία χρησιμοποιείται στη διάταξη αυτή, δεν καλύπτει μια δραστηριότητα που, μολονότι ασκείται μόνο ευκαιριακά, εμπίπτει στον γενικό ορισμό που δίδει στην έννοια αυτή το άρθρο 4 παρ. 1 της Έκτης Οδηγίας και ασκείται από πρόσωπο υποκείμενο στον φόρο, το οποίο ασκεί επίσης, σε μόνιμη βάση, μια άλλη οικονομική δραστηριότητα κατά την έννοια της Έκτης Οδηγίας (πρβλ. ΔΕΕ, απόφαση της 13-6-2013, *Kostov*, C-62/12, σκ. 30, της 17-10-2019, *Paulo Nascimento Consulting*, C-692/17 σκ. 24). Τέλος, πράξεις του άρθρου 2 του Κώδικα Φ.Π.Α. και αντικείμενο του φόρου προστιθέμενης αξίας συνιστούν οι συμβάσεις έντοκων χρηματικών δανείων συλλήβδην και όχι μόνον (κατά τις διευκρινίσεις της εγκυκλίου ΠΟΛ 44/1987 «Εφαρμογή διατάξεων φορολογίας χαρτοσήμου σε διάφορες συμβάσεις, πράξεις, σχέσεις και συναλλαγές μετά την εφαρμογή από 1.1.1987 του φόρου προστιθέμενης αξίας») οι τόκοι (πρβλ. υπαγωγική σκέψη 5 των ΣτΕ 3928/1996, 3727/1998), οι οποίοι απορρέουν από αυτές και αποτελούν, όπως προαναφέρεται, την αμοιβή εκείνου που χορηγεί το δάνειο για τη διάθεση του κεφαλαίου σε τρίτον και, ως εκ τούτου, την κατ' άρθρο 19 του Κώδικα Φ.Π.Α. αντιπαροχή, η οποία λαμβάνεται ως φορολογητέα αξία. Συνεπώς, το άρθρο 15 παρ. 1 περ. α' του Κ.Ν.Τ.Χ., καθ' ο μέρος επιβάλλει τέλος χαρτοσήμου επί συμβάσεων έντοκων χρηματικών δανείων, καταργήθηκε από 1.1.1987 δυνάμει του άρθρου 57 παρ. 1 του ν. 1642/1986, διότι κατά τη ρητή πρόβλεψη της διάταξης αυτής καταργήθηκαν οι «διατάξεις για την επιβολή τελών χαρτοσήμου στις πράξεις» του άρθρου 2 του τελευταίου νόμου. Η διατύπωση εξάλλου της διάταξης του άρθρου 57 παρ. 1 του ν. 1642/1986 τυγχάνει αδιάσπικτη, ήτοι δεν διακρίνει ούτε μεταξύ πράξης και εσόδων (παρότι η σχετική διάκριση, ειδικώς μάλιστα των συμβάσεων δανείων και των εσόδων αυτών, ήταν γνωστή στον νομοθέτη, όπως προκύπτει από την εισηγητική έκθεση και τις ρυθμίσεις του ν. 1676/1986 «Για τον ορισμό των συντελεστών του φόρου προστιθέμενης αξίας και τη ρύθμιση άλλων θεμάτων», Α' 24/29-12-1986), ούτε μεταξύ έγγραφης κατάρτισης της σύμβασης δανείου και παροχής της υπηρεσίας καθεαυτής. Τα ανωτέρω, δε, ισχύουν ανεξαρτήτως του εάν η εν λόγω (ρητή και αδιάσπικτη) πρόβλεψη εχώρησε πέραν της κατά το άρθρο 33 της Έκτης Οδηγίας απαγόρευσης διατήρησης σε ισχύ από κράτος-μέλος φόρων, δικαιωμάτων και τελών μόνον εφόσον αυτά μπορούν να εξομοιωθούν προς φόρο κύκλου εργασιών, εμφανίζουν δηλαδή, έστω και αν δεν είναι καθ' όλα πανομοιότυποι με αυτόν, τα ουσιώδη χαρακτηριστικά του Φ.Π.Α. [α) γενική εφαρμογή του Φ.Π.Α. επί των συναλλαγών που αφορούν αγαθά ή υπηρεσίες, β) καθορισμός του ύψους του αναλόγως του αντιτίμου που εισπράττει ο υποκείμενος στον φόρο για τα αγαθά και τις υπηρεσίες που παρέχει, γ) είσπραξη του φόρου σε κάθε στάδιο της διαδικασίας παραγωγής και διανομής, περιλαμβανομένου του σταδίου λιανικής πώλησης, ανεξαρτήτως του αριθμού των συναλλαγών που έχουν προηγηθεί, δ) έκπτωση από τον φόρο που οφείλει να

καταβάλλει ο υπόχρεος των ποσών που έχουν καταβληθεί κατά τα προηγούμενα στάδια της διαδικασίας, ώστε σε κάθε συγκεκριμένο στάδιο ο φόρος να εφαρμόζεται επί της αξίας που προστίθεται κατά το στάδιο αυτό, η δε τελική επιβάρυνση να καταλήγει στον καταναλωτή] (πρβλ. ΔΕΚ/ΔΕΕ, αποφάσεις της 17-9-1997, Fadenza Publica, C-130/96, σκ. 13-15, της 3-10-2006, Banca Pololare di Cremona, C-475/03, σκ. 27 επ., της 7-8-2018, Viking Motors κ.λπ., C-475/17, σκ. 37 επ., ΣΤΕ Ολομ. 2469-2471/2008 κ.ά.).

...

9. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση προβάλλεται ότι η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση έσφαλε κατά την ερμηνεία των άρθρων 2 παρ. 1, 8 παρ. 1, 19 παρ. 1, 22 παρ. 1 περ. κγ' και 63 παρ. 1 περ. β του Κώδικα Φ.Π.Α. (και των αντίστοιχων διατάξεων των άρθρων 2 παρ. 1, 6 παρ. 1, 13 παρ. Β περ. δ. υποπερ. 1 της Έκτης Οδηγίας). Υποστηρίζεται ειδικότερα ότι η, όπως εν προκειμένω, **χορήγηση έντοκων δανείων από εγκατεστημένο σε άλλο κράτος-μέλος, υποκείμενο σε φ.π.α. πρόσωπο που ενεργεί με την ιδιότητα αυτή, σε υποκείμενο στον φόρο εγκατεστημένο στην Ελλάδα, ανεξάρτητα από τον τυχόν ευκαιριακό χαρακτήρα και τον σκοπό της, αποτελεί παροχή υπηρεσίας από επαχθή αιτία, υπαγόμενη (εξ ου και απαλλασσόμενη του φ.π.α.) ως τέτοια και όχι μόνο ως προς το αντάλλαγμα της (τόκο) στο πεδίο εφαρμογής του φ.π.α. (καίτοι απαλλασσόμενη από αυτόν), και επομένως τα τέλη χαρτοσήμου επί των σχετικών συμβάσεων έχουν καταργηθεί κατ' άρθρο 63 παρ. 1 περ β του Κώδικα Φ.Π.Α.. Τα ανωτέρω, κατά την αναιρεσείουσα, δέχθηκε και η αναιρεσιβαλλόμενη, έσφαλε, όμως, στο μέτρο που έκρινε ότι η απαλλαγή της χορήγησης πιστώσεων αφορά στο πρόσωπο που χορηγεί και όχι στο πρόσωπο που λαμβάνει την πίστωση· τούτο, διότι ο φ.π.α. βαρύνει τη συναλλαγή και καταβάλλεται από τον λήπτη της υπηρεσίας και δεν βαρύνει το απλώς υπόχρεο σε απόδοσή του πρόσωπο, οι δε διατάξεις της νομοθεσίας περί φ.π.α. σε περίπτωση συναλλαγής υποκειμένης σε αυτόν εφαρμόζονται για αμφότερα τα συμβαλλόμενα μέρη. Άλλωστε, ακόμη και αν γινόταν δεκτό ότι αυτές δεν εφαρμόζονται για τον δανειζόμενο, η υπαγωγή του δανείου σε τέλη χαρτοσήμου, τα οποία επιβάλλονται στη συναλλαγή και όχι στα πρόσωπα, θα ήταν και πάλι αντίθετη στο άρθρο 63 παρ. 1 του Κώδικα Φ.Π.Α.. Προς θεμελίωση του παραδεκτού του λόγου αυτού διατυπώνεται ο ισχυρισμός ότι η πληττόμενη κρίση της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης είναι αντίθετη προς τις αποφάσεις ΣΤΕ 3928/1996, 3929/1996 και 3727/1998, με τις οποίες, κατά την αναιρεσείουσα, κρίθηκε ότι η παροχή πίστωσης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του φ.π.α. και, συνεπώς, δεν υπάγεται σε τέλη χαρτοσήμου σύμφωνα με το άρθρο 57 παρ. 1 του ν. 1642/1986 (ήδη άρθρο 63 Κώδικα Φ.Π.Α.), άλλως ότι επί του τιθέμενου με τον λόγο αναίρεσης νομικού ζητήματος δεν υπάρχει νομολογία. Ο τελευταίος αυτός ισχυρισμός είναι βάσιμος, καθόσον οι προαναφερόμενες αποφάσεις (πλην της ΣΤΕ 3929/1996, η οποία αφορά σε όλως διάφορο ζήτημα) έκριναν επί επιβολής τελών χαρτοσήμου κατ' άρθρο 15 παρ. 8 του Κ.Ν.Τ.Χ. σε παροχή πίστωσης σε ανοικτό λογαριασμό και όχι επί επιβολής τελών χαρτοσήμου κατ' άρθρο 15 παρ. 1 περ. α του Κ.Ν.Τ.Χ. σε σύμβαση έντοκου χρηματικού δανείου. Συνεπώς, ο λόγος προβάλλεται παραδεκτώς. Περαιτέρω, η πληττόμενη κρίση του διοικητικού εφετείου δεν είναι νόμιμη, διότι, σύμφωνα με όσα αναφέρονται στη σκέψη 7, με το άρθρο 57 παρ. 1 του ν. 1642/1986 καταργήθηκαν οι διατάξεις του άρθρου 15 παρ. 1 περ. α του Κ.Ν.Τ.Χ. κατά το μέρος που επιβάλλουν τέλος χαρτοσήμου επί συμβάσεων έντοκων χρηματικών δανείων, ανεξαρτήτως δε της ορθότητας ή μη της κρίσης της αναιρεσιβαλλόμενης (ότι οι κρίσιμες απαλλακτικές διατάξεις αφορούν τα πρόσωπα που χορηγούν και όχι εκείνα που λαμβάνουν τις πιστώσεις, άρα της κρίσης της αναιρεσιβαλλόμενης) περί των επωφελούμενων της απαλλαγής προσώπων, τούτο είναι αδιάφορο από την εξεταζόμενη άποψη. Για τον λόγο αυτό, βασίμως προβαλλόμενο, πρέπει να γίνει δεκτή η αίτηση, η έρευνα των λοιπών λόγων της οποίας παρέλκει, και να αναιρεθεί η**

προσβαλλόμενη απόφαση κατά το μέρος αυτής, με το οποίο απορρίφθηκε η προσφυγή της αναιρεσεύουσας.

...».

Επειδή οι ανωτέρω αποφάσεις του Συβουλίου της Επικρατείας ήταν η αιτία για την τροποποίηση του άρθρου 63, παρ. 1 (β') του ν. 2859/2000 με το άρθρο 172 του ν.4972/2022, με αποτέλεσμα να ορίζεται ρητά πλέον ότι «δεν θίγονται οι διατάξεις για την επιβολή τελών χαρτοσήμου στα έντοκα δάνεια και λοιπές χρηματοδοτήσεις» με ισχύ από 01/01/2021.

Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 3, παρ. 1 (α') του Ν. 2859/2000, όπως ίσχυε κατά τα κρινόμενα φορολογικά έτη, «στο φόρο υπόκειται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ημεδαπό ή αλλοδαπό ή ένωση προσώπων, εφόσον ασκεί κατά τρόπο ανεξάρτητο οικονομική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από τον τόπο εγκατάστασης, τον επιδιωκόμενο σκοπό ή το αποτέλεσμα της δραστηριότητας αυτής».

Επειδή με βάση όλα τα ανωτέρω, για φορολογικά έτη έως 31/12/2020, δεν υπόκεινται σε τέλη χαρτοσήμου έντοκα δάνεια που χορηγούνται από υποκείμενα στον φόρο πρόσωπα που ενεργούν με την ιδιότητά αυτή, ανεξάρτητα από τον τυχόν ευκαιριακό χαρακτήρα και τον σκοπό της δανειοδότησης και ανεξάρτητα από την ιδιότητα του δανειολήπτη (αν είναι υποκείμενος στον φόρο ή όχι).

Επειδή σε περιπτώσεις που δανειστές είναι κεφαλαιουχικές εταιρείες (ΑΕ/ΕΠΕ), εξ ορισμού αυτές ενεργούν με την ιδιότητα του υποκειμένου στον φόρο, εφόσον είναι πάντα εμπορικές (άρθ. 1 ν.4548/2018 και άρθ. 3 ν.3190/1955 αντίστοιχα).

Επειδή εν προκειμένω, αναφορικά με τις περιπτώσεις όπου δανείστρια είναι η ίδια η προσφεύγουσα, ήτοι στα δάνεια προς την εταιρεία ..... και τον ....., πληρούνται σωρευτικά αμφότερες οι προϋποθέσεις για την μη υπαγωγή του δανείου σε τέλος χαρτοσήμου, δεδομένου ότι:

- όπως αναφέρεται ρητά στην οικεία Έκθεση Ελέγχου (σελ. 21), πρόκειται για χορήγηση εντόκων δανείων και
- η προσφεύγουσα τυγχάνει υποκείμενο στον φόρο πρόσωπο.

Συνεπώς, εσφαλμένως καταλογίστηκε από τον έλεγχο τέλος χαρτοσήμου στις δύο αυτές περιπτώσεις δανείων, το οποίο και **διαγράφεται** με την παρούσα:

Έτος	Αντισυμβαλλόμενος	Ιδιότητα	Ποσό δανείου	Τέλος χαρτοσήμου (2,4%)
2019	.....	Δανειολήπτρια	1.000.000,00	24.000,00
	.....	Δανειολήπτρια	256.825,45	6.163,81
Σύνολο			1.256.825,45	30.163,81
2020	.....	Δανειολήπτρια	22.807,60	547,38
	Σύνολο		22.807,60	547,38

Επειδή αναφορικά με τις λοιπές περιπτώσεις όπου η προσφεύγουσα τυγχάνει δανειολήπτρια, η σωρευτική πλήρωση ή μη των δύο βασικών προϋποθέσεων, με βάση τα διαλαμβανόμενα στην οικεία Έκθεση Ελέγχου (σελ. 21), απεικονίζεται στον ακόλουθο πίνακα:

Δανειστής	Έντοκο δάνειο	Υποκείμενος στο φόρο
.....	ΝΑΙ	ΝΑΙ (*)
.....	ΝΑΙ	ΌΧΙ (**)
.....	ΌΧΙ	ΌΧΙ

(*) Για την εταιρεία ..... με έδρα την ....., προσκομίστηκε με την κρινόμενη ενδικοφανή προσφυγή, εκτύπωση από το VIES (σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών σχετικών με τον ΦΠΑ), από όπου προκύπτει ότι είναι εγγεγραμμένη στα μητρώα Φ.Π.Α..

(**) Για την εταιρεία ..... δεν προσκομίστηκε κάποιο στοιχείο που να αποδεικνύει ότι τυγχάνει υποκείμενη σε Φ.Π.Α.. Άλλωστε, το γεγονός ότι, με βάση την επωνυμία της, αποτελεί εταιρεία συμμετοχών (holding), καταδεικνύει ότι **δεν έχει την ιδιότητα του υποκειμένου σε Φ.Π.Α.**, όπως έχει κριθεί κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ενδ. C-333/91) (βλ. και Ε. 2064/2020).

Συνεπώς, εσφαλμένως καταλογίστηκε από τον έλεγχο τέλος χαρτοσήμου στην περίπτωση του δανείου από την ....., το οποίο και **διαγράφεται** με την παρούσα:

Έτος	Αντισυμβαλλόμενος	Ιδιότητα	Ποσό δανείου	Τέλος χαρτοσήμου (2,4%)
2019	.....	Δανείστρια	1.338.823,82	32.131,77
Σύνολο			1.338.823,82	32.131,77

Επειδή με βάση όλα τα ανωτέρω, οι καταλογισμοί τελών χαρτοσήμου διαμορφώνονται με την παρούσα ως εξής:

Έτος	Αντισυμβαλλόμενος	Ιδιότητα	Ποσό δανείου	Τέλος χαρτοσήμου (2,4%)
2019	.....	Δανείστρια	0,00	0,00
	.....	Δανειολήπτης	0,00	0,00
	.....	Δανειολήπτρια	0,00	0,00
Σύνολο			0,00	0,00
2020	.....	Δανειολήπτρια	0,00	0,00
	.....	Δανείστρια	15.585.000,00	374.040,00
	.....	Δανείστρια	200.000,00	4.800,00
Σύνολο			15.785.000,00	378.840,00

Αποφασίζουμε

Την μερική αποδοχή της με ημερομηνία κατάθεσης **15/10/2024** και με αριθμό πρωτοκόλλου ..... ενδικοφανούς προσφυγής της εταιρείας με την επωνυμία ....., ΑΦΜ ..... και:

- την ακύρωση της υπ' αριθμόν ...../11.09.2024 Οριστικής Πράξης Διορθωτικού Προσδιορισμού Παρακρατούμενου Τελών Χαρτοσήμου φορολογικού έτους 2019 του Προϊσταμένου του Κ.Ε.ΜΕ.ΕΠ. και
- την τροποποίηση της υπ' αριθμόν ...../11.09.2024 Οριστικής Πράξης Διορθωτικού Προσδιορισμού Παρακρατούμενου Τελών Χαρτοσήμου φορολογικού έτους 2020 του Προϊσταμένου του Κ.Ε.ΜΕ.ΕΠ..

A) ...../11.09.2024 Οριστικής Πράξης Διορθωτικού Προσδιορισμού Παρακρατούμενου Τελών Χαρτοσήμου φορολογικού έτους 2019

Οριστική φορολογική υποχρέωση με βάση την παρούσα:

Ανάλυση	Δήλωση	Έλεγχος	ΔΕΔ	Διαφορά
Αξία υποκείμενη σε τέλη χαρτοσήμου	0,00	2.595.649,27	0,00	0,00
Χαρτόσημο & ΟΓΑ	0,00	62.295,58	0,00	0,00
Πρόστιμο άρθ. 54 ν. 5104/2024 λόγω μη υποβολής	0,00	31.147,79	0,00	0,00
ΚΑΤΑΛΟΓΙΖΟΜΕΝΟ ΠΟΣΟ	0,00	93.443,37	0,00	

B) ...../11.09.2024 Οριστικής Πράξης Διορθωτικού Προσδιορισμού Παρακρατούμενου Τελών Χαρτοσήμου φορολογικού έτους 2020

Οριστική φορολογική υποχρέωση με βάση την παρούσα:

Ανάλυση	Δήλωση	Έλεγχος	ΔΕΔ	Διαφορά
Αξία υποκείμενη σε τέλη χαρτοσήμου	0,00	15.807.807,60	15.785.000,00	15.785.000,00
Χαρτόσημο & ΟΓΑ	0,00	379.387,38	378.840,00	378.840,00
Πρόστιμο άρθ. 54 ν. 5104/2024 λόγω μη υποβολής	0,00	189.693,69	189.420,00	189.420,00
ΚΑΤΑΛΟΓΙΖΟΜΕΝΟ ΠΟΣΟ	0,00	569.081,07	568.260,00	

Εντελλόμεθα όπως αρμόδιο όργανο κοινοποιήσει με τη νόμιμη διαδικασία την παρούσα απόφαση στον υπόχρεο.

**ΜΕ ΕΝΤΟΛΗ
ΤΟΥ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ
Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ
ΤΗΣ ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗΣ**

Ακριβές Αντίγραφο

**Ο/Η Υπάλληλος του Τμήματος
Διοικητικής Υποστήριξης**

ΓΡΑΜΜΑΤΩ ΣΚΟΥΡΑ

Σ η μ ε ί ω σ η : Κατά της απόφασης αυτής επιτρέπεται η άσκηση προσφυγής ενώπιον των αρμόδιων Διοικητικών Δικαστηρίων εντός τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίησή της.